

2014-10-16

Miljödepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se
erika.nygren@regeringskansliet.se

Svar på remiss av Europeiska kommissionens förslag (COM(2014)397 final)

Synpunkter inför kommande revidering av EU:s Avfallsdirektiv

Förslag: SBMI menar att det bör gå att undanta "behandling av entreprenadberg" från tillståndskravet i EU:s avfallsdirektiv. Detta eftersom det redan idag är möjligt att undanta "återvinning av avfall", vilket är ett mycket vidare undantag än "behandling av entreprenadberg". Sverige bör utnyttja den möjlighet som direktivet ger och undanta bearbetning av entreprenadberg från krav på tillstånd/anmälan som avfallsverksamhet.

Alternativt förslag: Sverige bör verka för att det begränsade undantaget i artikel 2.1 c) utökas så att den även omfattar användning av materialet på annan plats än där "grävning utfördes".

Inledning

Sveriges Bergmaterialindustri, SBMI, är en branschorganisation som företräder landets producenter av bergkross, naturgrus och återvunnet inert material för bygg- och anläggningsändamål. Totalt produceras cirka 80 miljoner ton bergmaterial varje år. Materialet utvinns ur och bearbetas i täkter, "dagbrott".

En mindre del av den ballast som framställs härrör från bygg- och infrastrukturprojekt där s.k. entreprenadberg har blivit över. Detta berg är ofta väl lämpat för produktion av ballast av lägre kvalitet. Därigenom kan mängden bergmaterial som tas från bergtäkter minskas.

EU:s mål är att öka återvinningen av alla material. Målet motverkas dock av att man i vissa fall klassar rent entreprenadberg som avfall och kräver att det ska omfattas av avfallsdirektivets tillämpningsområde och tillståndskrav. Den administrativa bördan som skapas är betydande och leder tyvärr till illegal dumpning av entreprenadberg.

EU skriver i 52014PC0397 där förslaget presenteras framhålls följande mål:

2.4 Konsekvensbedömning:

– *Minskning av den administrativa bördan, särskilt för små verksamhetsutövare, förenkling och bättre genomförande av lagstiftningen.*

3 Förslagets rättsliga aspekter:

– *Harmonisering av definitioner och borttagande av obsoleta rättsliga krav.*

– *Förenkling och rationalisering av rapporteringskyldigheter*

SBMIs förslag på de följande sidorna innebär *minskning av den administrativa bördan, borttagande av obsoleta rättsliga krav samt förenkling och rationalisering av rapporteringskyldigheter.*

SVERIGES BERGMATERIALINDUSTRI

Tel 08-762 62 28 • kansliet@sbmi.se • www.sbmi.se
Box 55684, 102 15 Stockholm • Besök: Storgatan 19

Berg är berg

Olika krav avseende anmälningsplikt för behandlingen av bergmaterial gäller om det produceras avsiktligt i en bergtäkt eller om berget är en restprodukt vid ett infrastrukturprojekt. Detta hämmar återvinning och användning av entreprenadberg.

För att gynna användning av entreprenadberg och minska det administrativa arbetet anser SBMI att samma regler i fråga om anmälningsplikt bör gälla oavsett hur bergmaterialet har uppkommit. En sådan ändring av regelverket bör antingen ske genom att utnyttja möjligheten till undantag från avfallsdirektivets tillståndskrav – SBMI anser att det är möjligt redan med nu gällande direktiv – eller genom att ändra direktivet.

SBMI redovisar här dessa två alternativa lösningar. Regeringen bör ta ställning till om ändringen av regelverket kan ske redan med gällande direktiv och i så fall bevaka att denna möjlighet (alternativ 1) inte försvinner när avfallsdirektivet ses över.

Om regeringen anser att alternativ 1 inte är genomförbart, så bör regeringen verka för alternativ 2, där artikel 2.1 c) utökas så att den även omfattar användning av materialet på annan plats än där ”grävning utfördes”.

Alternativ 1: Undantag från tillståndsplikt enligt gällande avfallsdirektiv

Undantag från tillståndsplikten i avfallsdirektivet

Enligt ramdirektivet för avfall (avfallsdirektivet) ska tillståndsplikt råda för återvinning eller bortskaflande av avfall. Medlemsstaterna får dock göra vissa undantag från tillståndsplikten. Det som får undantas är

- bortskaflande av avfall på den plats där det uppkommer och
- återvinning av avfall

En medlemsstat som önskar göra ett sådant undantag ska för varje typ av verksamhet fastställa allmänna regler av vilka det framgår

1. vilka typer avfall,
2. vilka mängder av avfall samt
3. vilken behandlingsmetod

som omfattas av undantaget.

Reglerna om undantag ska utformas för att säkerställa att avfallet behandlas i enlighet med artikel 13 i direktivet. Enligt denna artikel ska avfallshanteringen genomföras ”utan fara för människors hälsa och utan att skada miljön, i synnerhet

- utan risk för vatten, luft, mark, växter eller djur,
- utan att medföra olägenheter genom buller eller lukt, och
- utan att negativt påverka landskapet eller områden av särskilt intresse”

Är det frågan om bortskaflande ska bästa möjliga teknik beaktas när undantag görs. I fråga om farligt avfall ska medlemsstaterna även fastställa särskilda villkor som exempelvis gränsvärden för innehållet av farliga ämnen i avfallet.

Undantag från tillstånd/anmälningsplikt i svensk lagstiftning

SBMI konstaterar att paragraferna i miljöprövningsförordningen (2013:251) redan idag är utformade så att de innehåller uppgift om typ av avfall, mängden avfall samt behandlingsmetod. D.v.s. de uppgifter som ska fastställas om en medlemsstat önskar göra undantag från tillståndsplikten för återvinning av icke-farligt avfall.

Redan idag finns också ett flertal anmälningspliktiga verksamhetskoder som innehåller en nedre gräns för när anmälningsplikten börjar gälla. Bland dessa finns

- mellanlagring av mer än 10 ton icke-farligt avfall (29 kap. 2 §)
- sortering av mer än 1 000 ton icke-farligt avfall per kalenderår (29 kap. 7 §)
- biologisk behandling av mer än 50 ton park- och trädgårdsavfall per kalenderår (29 kap. 17 §)
- biologisk behandling av mer än 10 ton annat avfall än park- och trädgårdsavfall per kalenderår (29 kap. 17 §)
- förbränning av mer än 50 ton vegetabiliskt jord- och skogsbruksavfall alternativt rent träavfall per kalenderår (29 kap. 27-29 §§)

Verksamheter som behandlar avfall i en omfattning som understiger dessa mängdgränser är dock inte undantagna från anmälningsplikt. Detta p.g.a. de så kallade uppsamlingsparagraferna 51-56 §§ enligt vilka det råder tillstånds-/anmälningsplikt för avfallsbehandlingsanläggningar som inte omfattas av tillståndsplikt/anmälningsplikt enligt någon annan paragraf.

SBMI tolkar ovan nämnda bestämmelser som att regeringen önskat undanta avfallshantering som understiger mängdgränserna från anmälningsplikt men att man på grund av avfallsdirektivets tillståndskrav sett sig tvungen att med hjälp av uppsamlingsparagraferna låta alla avfallsbehandlingsanläggningar omfattas av åtminstone anmälningsplikt. Regeringen har alltså förbisett möjligheten att undanta viss verksamhet från anmälnings-/tillståndsplikt.

Förslag till undantag från anmälningsplikt för hantering av entreprenadberg

Idag gäller anmälningsplikt för sortering och krossning av berg om verksamheten bedrivs inom ett område som omfattas av detaljplan/områdesbestämmelser eller om verksamheten bedrivs mer än 30 dagar per tolv månadersperiod utanför ett sådant område (4 kap. 6 § miljöprövningsförordningen). Är bergmaterialet att anse som avfall gäller anmälningsplikt oavsett mängd och oavsett var verksamheten bedrivs (29 kap. 7 och 10 §§).

Hantering av entreprenadberg leder till samma miljöpåverkan som om materialet hade brutits i bergtäckter. Det innebär att samma krav på anmälan/tillstånd borde gälla oavsett hur massorna har uppstått. En sådan ändring skulle göra lagstiftningen mer logisk och är möjlig genom att utnyttja möjligheten till undantag från avfallsdirektivets tillståndskrav. SBMI föreslår därför att 4 kap. 6 § samt 29 kap. 6-10 och 51-53 §§ miljöprövningsförordningen ändras enligt nedan.

Förslaget innebär att all bearbetning av berg, oavsett ursprung, regleras av kapitel 4 (utvinning, brytning och bearbetning av torv, olja, gas, kol, malm, mineral, berg, naturgrus och annat) och undantas helt från kapitel 29 (avfall). All bearbetning av berg som klassas som avfall undantas därmed från anmälningsplikt om det sker utanför detaljplanelagt område och under färre än 30 dagar per kalenderår. D.v.s. samma som gäller för avsiktligt producerat bergmaterial.

Förslag till ändring av 4 kap. miljöprövningsförordningen

6 § Anmälningsplikt C och verksamhetskod 10.50 gäller för anläggning för sortering, ~~eller~~ krossning, eller motsvarande mekanisk bearbetning av berg, naturgrus eller andra jordarter

- 1. inom område som omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser, eller*
- 2. utanför område som omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser, om verksamheten bedrivs på samma plats under en längre tid än trettio kalenderdagar under en tolv månadersperiod.*

Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten har tillståndsprövats inom ramen för den verksamhet som beskrivs enligt 2 och 3 §§.

Förslag till ändring av 29 kap. miljöprövningsförordningen

6 § Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.70 gäller för anläggning för sortering av annat avfall än farligt avfall, om den hanterade avfallsmängden är större än 10 000 ton per kalenderår.

Tillståndsplikten gäller inte sortering av berg eller annat avfall för byggnads- eller anläggningsändamål.

7 § Anmälningsplikt C och verksamhetskod 90.80 gäller för anläggning för sortering av annat avfall än farligt avfall, om den hanterade avfallsmängden är större än 1 000 ton per kalenderår.

Anmälningsplikten gäller inte sortering av berg eller om verksamheten är tillståndspliktig enligt 6 §.

9 § Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.100 gäller för anläggning för att genom mekanisk bearbetning återvinna annat avfall än farligt avfall, om den hanterade avfallsmängden är större än 10 000 ton per kalenderår.

Tillståndsplikten gäller inte

1. krossning, siktning eller motsvarande mekanisk bearbetning av berg eller annat avfall för byggnads- eller anläggningsändamål, eller
2. om verksamheten är tillståndspliktig enligt 30 eller 50 §.

10 § Anmälningsplikt C och verksamhetskod 90.110 gäller för anläggning för att genom mekanisk bearbetning yrkesmässigt återvinna annat avfall än farligt avfall.

Tillståndsplikten gäller inte bearbetning av berg eller om verksamheten inte är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 9, 30, 31, 32, 50 §§.

51 § Tillståndsplikt A och verksamhetskod 90.410 gäller för anläggning för att återvinna eller bortskaffa annat avfall än farligt avfall, om den mängd avfall som tillförs anläggningen är större än 100 000 ton per kalenderår.

Tillståndsplikten gäller inte bearbetning av berg eller om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt någon av 1, 2, 6–10, 13–17, 22–37, 44 och 45 §§.

52 § Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.420 gäller för anläggning för att återvinna eller bortskaffa annat avfall än farligt avfall, om den mängd avfall som tillförs anläggningen är större än 500 ton per kalenderår.

Tillståndsplikten gäller inte bearbetning av berg eller om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt någon av 1, 2, 6–10, 13–17, 22–37 och 44–51 §§.

53 § Anmälningsplikt C och verksamhetskod 90.430 gäller för anläggning för att återvinna eller bortskaffa annat avfall än farligt avfall.

Anmälningsplikten gäller inte bearbetning av berg eller om verksamheten inte är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt någon av 1, 2, 6–10, 13–17, 22–37, 44, 45 och 49–52 §§.

Alternativ 2: Utvidgade undantag från avfallsdirektivets tillämpningsområde eller tillståndsplikt

SBMI menar att eftersom det redan är möjligt att undanta ”återvinning av avfall” som är ett mycket vidare begrepp, bör det gå att undanta ”behandling av entreprenadberg” från tillståndskravet.

I det fall regeringen anser att det, med stöd av gällande avfallsdirektiv, inte är möjligt att göra ett undantag enligt vad som beskrivits ovan anser SBMI att Sverige ska verka för att möjligheten till undantag avseende entreprenadberg utvidgas i direktivet. Det kan ske genom att entreprenadberg antingen undantas från direktivets tillämpningsområde eller från direktivets tillståndskrav.

Undantagsmöjligheterna bör utvidgas på sådant sätt att regeringen anser det vara möjligt att, med stöd av avfallsdirektivet, undanta bearbetning av entreprenadberg från anmälningsplikt enligt vad som beskrivits ovan.

Förslag på hur undantagsmöjligheterna ska formuleras måste anpassas efter vad som i gällande direktiv, enligt regeringen, hindrar Sverige från att införa undantag redan idag.

Ett sätt skulle kunna vara att utvidga nuvarande undantag från direktivets tillämpningsområde gällande jord och annat naturligt förekommande material i artikel 2.1 c. Förslagsvis sker det genom att stryka kravet om att användningen ska ske på den plats där grävningen utfördes.

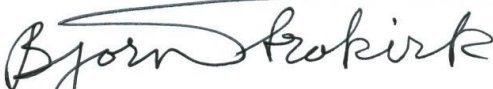
Artikel 2.1 c): "Icke förorenad jord och annat naturligt förekommande material som grävts ut i samband med byggverksamhet, när det är säkerställt att materialet kommer att användas för byggnation i sitt naturliga tillstånd på den plats där grävningen utfördes."

Ändringen innebär att entreprenadberg kan användas inom samma användningsområden som berg från bergtäkter, d.v.s. både till obundna lager, t. ex. vägunderbyggnad och järnvägsballast, liksom till bundna lager (betongändamål).

Deponering eller dumpning av jord- eller bergmassor skulle även fortsättningsvis vara reglerat av avfallslagstiftningen.

En enkel hantering av entreprenadberg gynnar återvinningen och ändringen skulle därmed bidra till såväl EU-kommissionens arbete med ökad återvinning och en ”cirkulär ekonomi” som dess arbete för regelförenklingar.

Med vänliga hälsningar
SVERIGES BERGMATERIALINDUSTRI

Björn Strokirk, VD